

Ám nem úgy festett a dolog, mintha az elkapásunkra készülődnének. Mindhárman nekiindultak a lejtőnek, miközben Parák még mindig Lakitán gúnyolódott. Fojtott beszédük érthetlenné vált, majd elhalt. Hazamentek ebédelni.

Megvártuk, míg a geng elporoszkál, s csak aztán bújtunk elő. Melanie a kavarodásban elvesztette a rózsáját, segítettem neki keresni, eredménytelenül. Győzködtem, hogy még rengeteg hasonló rózsát tudunk szerezni; akár százat is, csak le kell őket törni. Egyszerű aratás...

Melanie is elindult a lejtőn. Elővettem zsebemből a Lovagot, nézegettem – az egyik mellső lába már hiányzott. Megdörzsöltem a testét, szárazon szétporlott. Melanie félúton járt, lassított, és megállt.

– Még nem mondtad el, hogy miért lesz háború...

– Nem tudom. Majd megkérdezem apukámat.

Hazamentünk.

Csengery Kristóf

KÉT HANG A SORSRÓL

– Nem vár. S ha mégis várna, aligha fog most már odúból elcsalogatni. Ha indulni kell, hát majd, ha visznek.
Elvagyok addig is itt: ahogy, úgy.

Hogy? Hogy *nem*. Úgyhogy... – Lám, cinikus: megint szót szóval élveztetsz! Sose szégyeled?
Magadhoz nyúlsz, ha a szavakhoz,
hisz betüből vagy, a szél is átfúj

rajtad. Nem is: közted. Közöd – az van! A semmi: vonod ki, még mielőtt magad szelíd hozamként összeadnád
bármivel itt. Vagy a pontosabb szó

ismét a véres penge: a „bárkivel”?
Kár is tagadnod. Csak lemaradni, csak nem járni ott a többiekkel,
merre az élet az életért él:

jelszód lehetne, adni jelet ha kedv benned adódnék. Többnyire nincs adás adódon – vagy ha van, az is csak köztes idő. Jeled így: szünetjel.

HATLÁBÚ KÖLTÉSZET

Lehetne bár céltudatos
tevékenység a versírás!
Ki tempósan tisztára mos
egy ablaktáblát, hogy kiláss,

mutathatja: fönt kezdtem el,
itt tartok, ott lent fejezem
be. Míg dúdol, nem vesztegel
gumikesztyűs keze. Te sem

örülsz, elakadván a nyelv
beszennyeződött üvegén.
Munkálkodnál – ha volna – terv

szerint: a kezdet kezdetén
tisztázva, meddig s merre még.
De maszatolsz csak, mint a légy.

Vajda Miklós

KIRAKATPER, CSALÁDI HÁTTÉRREL

„Drága jó Rákosi Mátyás!” – Bajor Gizi levelei

A történet akkori mértékkel nem mondható szörnyűnek. Egy propagandacéllal indított politikai kirakatperről van szó; a vád abszurd, a tanúk és bizonyítékok hamisak. A politikai cél a polgárság megfélemlítése. De nem végeznek ki senkit, a kihallgatási módszer inkább csak durva kényszerítésnek nevezhető, és a levelek végül elérik céljukat: kiengedik a börtönből, bár csak ideiglenesen, azt, akinek érdekében íródtak.

Negyvennyolc év múltán visszatekintve a történet nemcsak azért megdöbbentő mégis, mert egy teljesen naiv, a politikától távol álló asszony meghurcolását dokumentálja, hanem mert két főszereplője a korszak zseniális szupersztár-színésznője: Bajor Gizi, és a hatalma teljében álló diktátor: Rákosi Mátyás. Közös történetükben egy nagy művész és páratlan ember az önzetlen segítségben odáig megy, hogy megalázkodik egy tömeggyilkos előtt, aminek eredményeképp kivételes kegyként ideiglenesen szabadlábba helyeznek egy hazug váddal bebörtönzött asszonyt, és fiát megtűrik az egyetemen.